

Motion till riksdagen 2021/22:4649

av Clara Aranda m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2021/22:200 Hårdare regler för nya nikotinprodukter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter i de delar det avser 2 kap. 6 a §.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag om erforderliga följdändringar för det fall regeringens förslag till 2 kap. 6 a § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter avslås, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppmanas att vid kommande ändringar av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter ta hänsyn till de varierande skadeverkningar som tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid kommande ändringar av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter beakta evidensbaserat kunskapsunderlag om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid kommande ändringar av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter beakta åtgärder för att tobakskonsumenter ska ges bättre möjlighet att minska skadeverkningarna av sitt bruk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I regeringens proposition återfinns förslag till en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter. Lagen består av bestämmelser om produkthanmälan, produktkrav, försäljning och marknadsföring av tobaksfria nikotinprodukter. Förslaget är även tänkt att omfatta nikotinprodukter som ännu inte har utvecklats.

I propositionen föreslår regeringen att ändringar ska genomföras i lagen om tobak och liknande produkter samt i radio- och tv-lagen, där reglerna för marknadsföring ska förtydligas. Enligt regeringen syftar förslagen i propositionen till att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förenade med bruk av sådana produkter.

Sverigedemokraternas uppfattning är att åtgärder för att minska hälsorisker ska vila på en vetenskaplig grund. I mars 2022 gav regeringen Folkhälsomyndigheten, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Socialstyrelsen i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar, då regeringen menade att syftet just var att säkerställa att politiken fortsatt vilar på en vetenskaplig grund. Trots detta faktum väljer regeringen nu att föreslå en hårdare reglering, i stället för att invänta ett fullgott kunskapsunderlag. Vår mening är därmed att det för närvarande saknas en seriös vetenskaplig bedömning som ger skäl till ett förslag om ett förbud vad gäller smaksättning av vätska avsedd för elektroniska cigaretter.

Det är likaså viktigt att beakta det faktum att elektroniska cigaretter inte är avsedda för barn och unga. Av den anledningen är de också belagda med en åldersgräns. Regleringen som omfattar produkten bör därför också utgå från att det är vuxna som brukar produkten.

Sverigedemokraterna ser särskilt problematiskt på det faktum att regeringen vill förbjuda smaksättning, som i sak försvårar den enskildes möjligheter att hitta ett mindre skadligt alternativ att bruka nikotin på. Att regeringen vill styra hur reglerade konsumentprodukter ska få smaka är utan tvekan ett tydligt ingrepp i näringsfriheten, som det för närvarande inte finns vare sig vetenskapliga eller folkhälsopolitiska belägg för att genomföra. Vår uppfattning är i stället att politikens uppgift ska vara att säkerställa att smakerna ska vara säkra utifrån hälsoperspektiv.

I stället för att exempelvis underlätta för individer som vill sluta röka med hjälp av elektroniska cigaretter, väljer regeringen en hårdare reglering för att försvåra en övergång från exempelvis traditionellt cigarettbruk till elektroniska cigaretter. Det är likaså anmärkningsvärt att regeringen även vill förbjuda cigarettvätskor som inte innehåller nikotin.

Sverigedemokraterna har tidigare påpekat att vi anser att regeringen inte tar hänsyn till de varierande skadeverkningar som tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka, vilket nu tydligt även framgår av förslagen gällande hårdare regler för nya nikotinprodukter som har lagts fram i propositionen.

Vår uppfattning är att skademinimering är en ytterst relevant faktor utifrån ett folkhälsoperspektiv och således bör vara ett uttalat folkhälsopolitiskt mål med syftet att uppnå goda hälsoeffekter. Därför ser Sverigedemokraterna, till skillnad från regeringen, vikten av att individer med ett tobaksberoende fortsatt har möjlighet att välja ett mindre skadligt alternativ, som vi menar också kan vara en väg ut ur ett traditionellt cigarettbruk.

Clara Aranda (SD)

Linda Lindberg (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Per Ramhorn (SD)